

Додаток А
(Рекомендований)

КОПІЇ ПРЕЗЕНТАЦІЇ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Проектування та дослідження
антен високочастотних діапазонів
для радіозв'язку на основі
технологій 5G

Виконала: Бойченко Анна Анатоліївна

Керівник: ст.викл. PhD. Мерзлікін А.О.

ВСТУП

В сучасному світі технологій радіозв'язку набуває все більшої важливості, особливо у зв'язку з поширенням мобільних пристроїв та розвитком Інтернету речей (IoT). Технологія 5G є однією з ключових технологій, що революціонізує спосіб, яким ми спілкуємося та взаємодіємо з оточуючим світом.

Одним із ключових аспектів технології 5G є використання високочастотних діапазонів, що вимагає нових підходів до проектування та дослідження антен. Ця робота присвячена теоретичному аналізу та моделюванню антен високочастотних діапазонів для радіозв'язку на основі технологій 5G з метою визначення їхньої ефективності та можливостей в умовах високочастотних перешкод.

Огляд технічних характеристик високочастотних антен

Частотний діапазон антен для систем 5G є важливим параметром, оскільки він визначає, на яких частотах антена може працювати ефективно. Технологія 5G використовує високочастотні діапазони, що відрізняються від традиційних діапазонів, використаних у попередніх поколіннях мобільних мереж.

Для технології 5G використовуються такі частотні діапазони:

Міліметрові хвилі (mmWave): Цей діапазон знаходиться в діапазоні від 30 ГГц до 300 ГГц. Він надає велику пропускну здатність та швидкість передачі даних, але має обмежену дальність передачі і високу чутливість до перешкод.

Середні частоти: Цей діапазон зазвичай знаходиться в діапазоні від 2 ГГц до 6 ГГц. Він використовується для забезпечення покриття великих площ і кращої проникності в будівлях.

Низькі частоти: Діапазон низьких частот (до 2 ГГц) використовується для забезпечення широкого покриття та підтримки внутрішнього проникнення сигналу.

Коефіцієнт підсилення

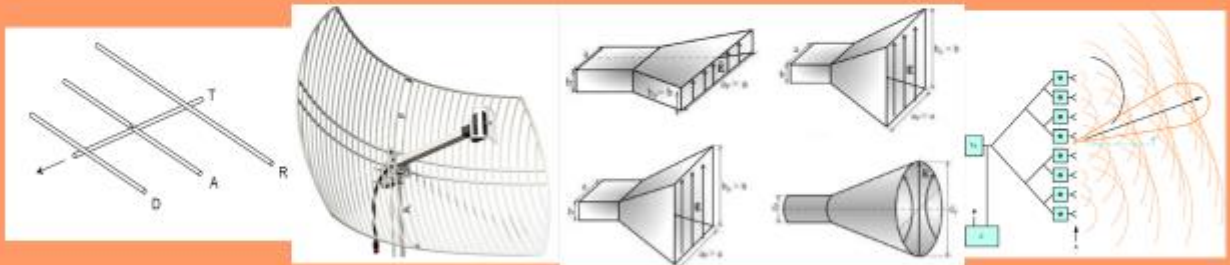
Коефіцієнт підсилення (gain) антени є одним із ключових параметрів, що визначає ефективність антени в перетворенні електричної потужності на радіаційну енергію в певному напрямку. Для антен високочастотних діапазонів, таких як ті, що використовуються в системах 5G, важливо мати високий коефіцієнт підсилення для компенсації високих втрат на цих частотах.

Коефіцієнт підсилення вимірюється в децибелах (dB) і зазвичай порівнюється з ідеальною антеною, яка має підсилення 0 дБ (яка розподіляє енергію рівномірно у всіх напрямках). Зазвичай для антен у системах 5G очікується коефіцієнт підсилення в діапазоні від кількох децибел до десятків децибел, в залежності від конкретного застосування та вимог до зв'язку.

Теоретичні основи проектування антен для систем 5G

Проектування антен для систем 5G вимагає розуміння ряду теоретичних концепцій і принципів, що стосуються високочастотних антен та їхньої взаємодії з сучасними мережами зв'язку. Основні теоретичні аспекти включають:

Типи антен: Різні типи антен, такі як патч-антени, Yagi-антени, мікрополоскові антени, дипольні антени тощо, мають різні характеристики та використовуються для різних застосувань в системах 5G.

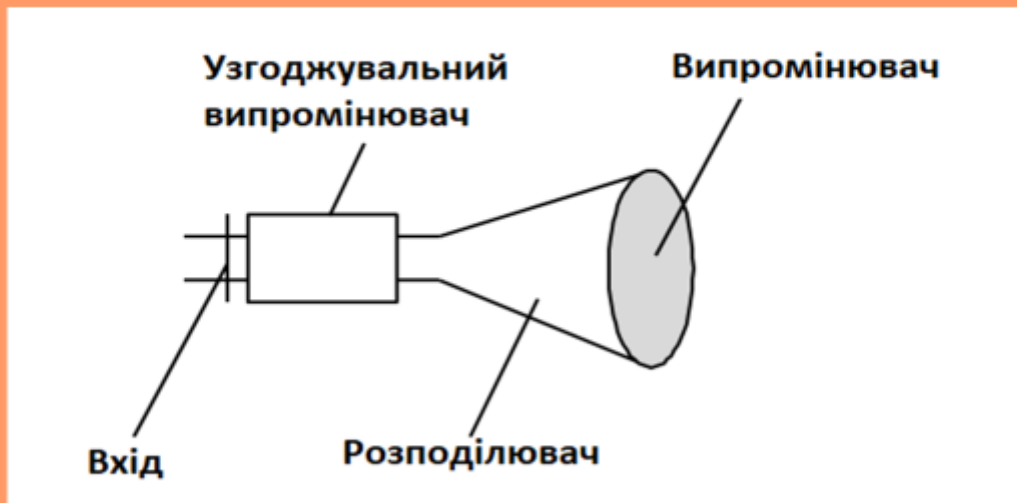
РАДІОТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА ПАРАМЕТРИ ПЕРЕДАВАЛЬНИХ І ПРИЙМАЛЬНИХ АНТЕН

Основне призначення антен - випромінювання або приймання електромагнітних хвиль.

Антенною називається пристрій, що здійснює перетворення спрямованих електромагнітних хвиль у радіохвилі, і навпаки, радіохвиль у спрямовані електромагнітні хвилі.

Якість функціонування антен оцінюється низкою радіотехнічних, конструктивних та інших характеристик і параметрів. Конструктивне виконання антен і досяжні значення параметрів істотно залежать від діапазону застосовуваних радіохвиль. Розрізняють антени довгих хвиль (10 000 - 1 000 м), середніх хвиль (1 000 - 100 м), короткохвильові антени (100 - 10 м), антени УКХ, НВЧ-антени (300 МГц - 300 ГГц), антени оптичних хвиль.

Структурна схема антени

Коефіцієнт спрямованої дії та коефіцієнт підсилення

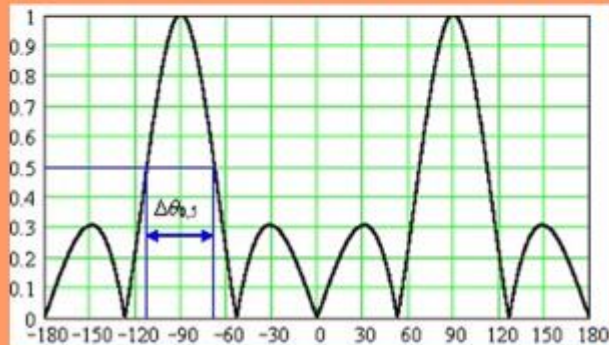
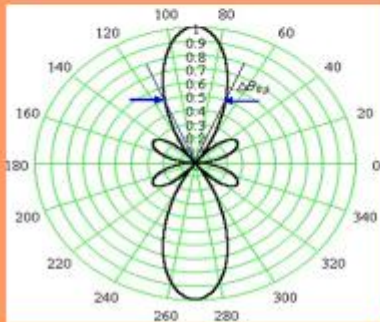
Коефіцієнтом спрямованої дії (КНД) називається відношення густини потоку потужності, випромінюваної даною антеною, у певному напрямі, до густини потоку потужності, що випромінювалася б абсолютно неспрямованою антеною в будь-якому напрямі за рівності повної потужності випромінювання обох антен та за умови, що вимірювання проводять на однаковій віддалі від них у дальній зоні:

$$D = \frac{P_{\text{дослід.антена}}}{P_{\text{ненаправ.антена}}}$$

Амплітудна діаграма спрямованості

Амплітудна ДН передавальної антени - залежність інтенсивності електромагнітного поля, випромінюваного антеною, або його окремих компонент від кутових координат у просторі.

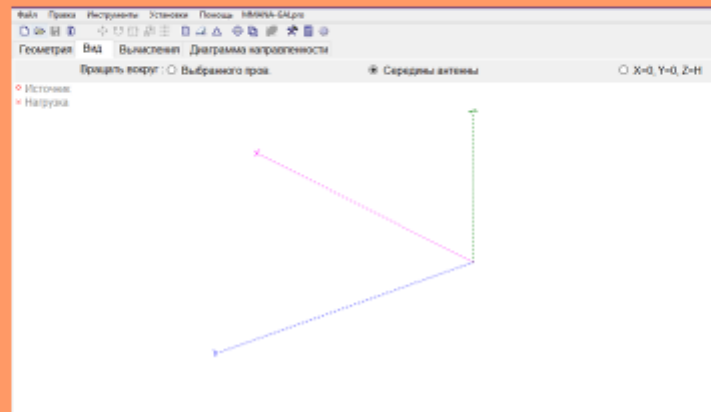
Амплітудна ДН безпосередньо характеризує спрямовані властивості антени, тобто її здатність концентрувати електромагнітну енергію в заздалегідь обраному секторі простору. Визначається за полем або за потужністю. Діаграма спрямованості антени є графічним представленням випромінювальних властивостей антени як функції напрямку випромінювання.

РОЗРОБКА АНТЕНИ

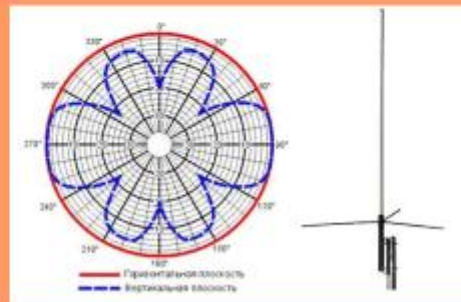
Розробка антени проводилась в MMANA GAL. Це потужний і популярний інструмент для моделювання антен, який використовують радіоаматори та професіонали.

MMANA-GAL використовується для моделювання та аналізу різних типів антен. Вона дає змогу користувачам створювати, редагувати й тестувати антени у віртуальному середовищі, перш ніж розпочати їхнє реальне складання та встановлення.

Вибір та розробка антени

Вибір антени для 5G мереж залежить від багатьох факторів, включаючи тип середовища, в якому вона буде використовуватись, а також вимоги до покриття та швидкості передачі даних. Всенаправлена антена (рис.3.1) може бути кращим вибором в деяких випадках з наступних причин: Широке покриття. Зручність встановлення. Рухомі користувачі. Простота у використанні в різних умовах: Всенаправленні антени добре підходять для встановлення в місцях з обмеженими можливостями для точного налаштування направлених антен, таких як будівлі з великою кількістю перепон або в місцях зі складними умовами для установки.

Геометрія антени для частоти 28 ГГц

Геометрія антени для частоти 28 ГГц.

Довжина хвилі $\lambda = \frac{c}{f}$ де c - швидкість світла, f - частота.

Для 28 ГГц (28×10^9)

$$\lambda = \frac{3 \times 10^8}{28 \times 10^9} = 0.0107 \text{ м}$$

Чвертьхвильова довжина: $\frac{\lambda}{4} \approx 0.002675 \text{ м}$ (або 2.675 мм).

Субстрат: FR4 з діелектричною проникністю 4.4 і товщиною 1.6 мм.

Провідник: Мідь, товщиною 35 мкм.

Розміри антени:

Довжина антени (L): 8.5 мм

Ширина антени (W): 6 мм

Ширина подачі (Feed width): 1 мм

Відстань від краю антени до подачі (Feed offset): 2 мм

Геометрія антени

Геометрия	Вид	Вычисление	Диаграмма направленности					
Имя	*		Частота	28000 МГц				
Проводов	5	Автосегментация	DM1 800	DM2 80				
			SC 2.0	EC 2				
			☐ в градусах					
			☐ Не разбивать					
No.	X1(m)	Y1(m)	Z1(m)	X2(m)	Y2(m)	Z2(m)	R(mm)	Seg.
1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0085	0.1	-1
2	0.0	0.0	0.0	0.0085	0.0	0.0	0.0	-1
3	0.0	0.0	0.0	-0.0085	0.0	0.0	0.0	-1
4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.008	0.0	0.0	-1
5	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.008	0.0	0.0	-1
след								

Для моделювання антени, встановленої в міському середовищі, важливо враховувати параметри землі, характерні для таких умов. У містах ґрунт зазвичай має вищу провідність через присутність різних матеріалів, таких як бетон, асфальт і метал. Під час моделювання антен у міських умовах можна використовувати такі приблизні параметри:

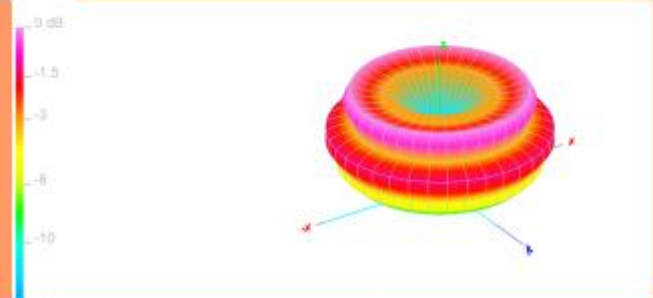
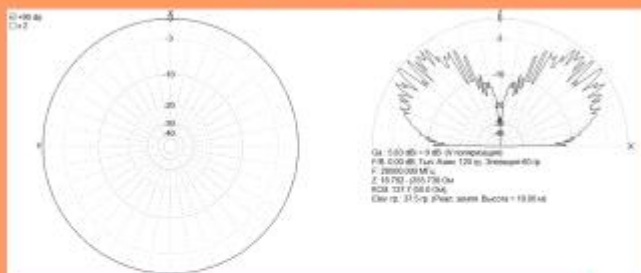
Параметри землі для міського середовища:

Conductivity (провідність): 0.03 S/m

Permittivity (діелектрична проникність): 15

Ці значення є усередненими характеристиками для міського середовища, що включає бетонні будівлі, асфальтові покриття та металеві конструкції.

Діаграма спрямованості антени

Відстань роботи

Для визначення відстані, на якій випромінюватиме антена, важливо враховувати кілька чинників, як-от потужність випромінювання, чутливість приймача, перешкоди на шляху поширення сигналу та ефективність антени.

Для цієї антени, що працює на частоті 28 ГГц, радіус покриття залежатиме від цих факторів. У загальному випадку, на відкритій місцевості без перешкод, антена може забезпечити зв'язок на відстань від кількох десятків до кількох сотень метрів.

Відстань роботи

При характеристиках
 Частота роботи: 28 ГГц
 Потужність передавача (Pt): 1 Вт (30 dBm)
 Коефіцієнт посилення передавальної антени (Gt): 20 dBi
 Коефіцієнт посилення приймальної антени (Gr): 20 dBi
 Чутливість приймача (Pr): -90 dBm
 Системні втрати (Lsys): 10 dB
 Розрахунок загасання на вільному просторі (FSPL) для 100 метрів

$$FSPL = 20 \log_{10}(100) + 20 \log_{10}(28 \times 10^9) - 147.55$$

$$FSPL = 40 + 88.94 + 180 - 147.55$$

$$FSPL = 161.39 \text{ dB}$$

Перерахунок потужності на приймачі (Pr)

Формула для розрахунку потужності на приймачі:

$$P_r = P_t + G_t + G_r - FSPL - L_{sys}$$

$$P_r = -96.39 \text{ dBm}$$

За системних втрат у 5 dB, потужність на приймачі становитиме -96.39 dBm, таким чином, для досягнення зв'язку на 100 метрів на частоті 28 ГГц з надійністю, необхідно використовувати наступні показники:

Потужність передавача: 1 Вт (30 dBm)

Посилення антен: 20 dBi

Системні втрати: мінімізовані до 5 dB

Висновки

Дослідження підтвердило важливість теоретичних основ проектування високочастотних антен для забезпечення якісного та швидкого зв'язку в системах 5G. Аналіз літературних джерел і попередніх досліджень дозволив ідентифікувати ключові параметри, що впливають на ефективність роботи антен у високочастотному діапазоні. Вивчення основних принципів роботи високочастотних антен і сучасних підходів до їх реалізації показало, що правильний вибір і налаштування антен є критичними для досягнення оптимальної продуктивності систем 5G. Розроблена всенаправлена антена демонструє перспективи для подальших досліджень і вдосконалення в області високочастотного зв'язку.

Додаток Б
(Обов'язковий)

ВІДОМОСТІ АТЕСТАЦІЙНОГО ПРОЕКТУ

